

**UCHWAŁA NR LXII/495/2023
RADY GMINY KOMAŃCZA**

z dnia 27 września 2023 r.

w sprawie uchwalenia Regulaminu Cmentarzy Komunalnych, położonych na terenie Gminy Komańcza

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 13, art. 40 ust. 2 pkt 4 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.), art.1 ust.1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. z 2023 r. poz. 887 ze zm.) oraz Rozporządzenia z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz. U. z 2008 r. nr 48 poz. 284)

**Rada Gminy Komańcza
uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Regulamin Cmentarzy Komunalnych, położonych na terenie Gminy Komańcza, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Komańcza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Przewodniczący Rady Gminy
Komańcza

mgr inż. Adam Pasiniewicz

Regulamin Cmentarzy Komunalnych, położonych na terenie Gminy Komańcza

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1

Ilekroć w regulaminie jest mowa o:

- 1) Ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2023 r. poz. 887 z późn. zm.),
- 2) Gminie – należy przez to rozumieć Gminę Komańcza,
- 3) Wójcie – należy przez to rozumieć Wójta Gminy Komańcza,
- 4) Miejsu grzebalnym – należy przez to rozumieć miejsce wyznaczone na cmentarzu do urządzenia grobu,
- 5) Grobie ziemnym – należy przez to rozumieć dół w ziemi o wymiarach określonych w rozporządzeniu, do którego składa się trumnę ze zwłokami lub urnę i zasypuje ziemią,
- 6) Nagrobku – należy przez to rozumieć płytę nagrobkową z kamienia naturalnego lub sztucznego, ułożoną na grobie ziemnym,
- 7) Grobie murowanym – należy przez to rozumieć dół, w którym boki są murowane lub betonowe do poziomu gruntu, do którego składa się trumnę ze zwłokami lub urnę a nad trumną zakłada się sklepienie,
- 8) Grobie rodzinnym – należy przez to rozumieć grób do poziomu gruntu, przeznaczony do składania, dwóch lub więcej trumien ze zwłokami lub urn o minimalnych wymiarach określonych w rozporządzeniu,
- 9) Kolumbarium – należy przez to rozumieć budowlę z niszami przeznaczonymi do składania urn,
- 10) Miejsu rezerwowym – należy przez to rozumieć miejsce grzebalne przeznaczone do pochowania, udostępnione osobie za jej życia, po uiszczeniu należnej opłaty,
- 11) Mogile zbiorowej – należy przez to rozumieć grób, w którym dokonywano zbiorowego pochówku szczątków ludzkich,
- 12) Mogile symbolicznej – należy przez to rozumieć grób bez pochowanych szczątków, upamiętniających osobę zmarłą,
- 13) Ossarium – należy przez to rozumieć budowlę wolnostojącą, w której złożone są szczątki ludzkie np. po ekshumacji z likwidowanego grobu,
- 14) Dysponencie grobu – należy przez to rozumieć założyciela grobu oraz członków rodziny osoby pochowanej w tym grobie, uprawnionych do podejmowania decyzji dotyczących danego grobu w oparciu o przepisy i w kolejności wymienionej w art. 10 ust.1 ustawy, reguły dziedziczenia, stopień powiązań rodzinnych z osobami zmarłymi, ustalenia między osobami uprawnionymi i inne okoliczności,
- 15) Zarządcy – należy przez to rozumieć podmiot zarządzający cmentarzem komunalnym, Gospodarzu cmentarza - należy przez to rozumieć osobę fizyczną lub podmiot prowadzący bezpośrednio nadzór cmentarza w imieniu zarządcy cmentarza komunalnego

§ 2

1. Cmentarze komunalne w Gminie Komańcza, dalej zwane „cmentarzami” stanowią własność Gminy Komańcza.
2. Cmentarze komunalne zlokalizowane są w: Rzepedzi, Komańczy, Nowym Łupkowie, Turzańsku.

§ 3

1. Cmentarze komunalne służą do grzebania wszystkich zmarłych bez względu na ich narodowość, wyznanie, światopogląd, pochodzenie społeczne i rodzaj obrzędu.
2. Cmentarze komunalne mogą przyjąć do pochowania każdego zmarłego, niezależnie od miejsca jego śmierci i ostatniego miejsca zamieszkania.
3. Zadania i uprawnienia Gminy Komańcza w zakresie zarządzania cmentarzami komunalnymi wykonuje Wójt Gminy Komańcza przy czym czynności zarządu można powierzyć na mocy stosownej umowy innym podmiotom.
4. W sprawach związanych z prawami do grobu, zagospodarowaniem i utrzymaniem cmentarzy zarządca przyjmuje zainteresowanych zgodnie z informacją zamieszczoną na tablicy ogłoszeń.
5. Nadzór nad działalnością zarządcy sprawuje Wójt Gminy Komańcza.
6. Nadzór nad działalnością gospodarza sprawuje zarządca
7. Wnioski i skargi na zarządcę można kierować do Wójta Gminy Komańcza.
8. Wnioski i skargi na gospodarza można kierować do zarządcy
9. Dane gospodarza (nazwa, adres firmy, telefon, godziny urzędowania, godziny pełnienia dyżurów) winny być umieszczone na tablicy ogłoszeń każdego cmentarza.

Rozdział II

Ogólne zasady korzystania z cmentarzy komunalnych

§ 4

1. Osoby przebywające na terenie cmentarza zobowiązane są do zachowania spokoju i powagi tego miejsca oraz szacunku należnego zmarłym.
2. Dysponenci grobów, osoby przebywające na cmentarzu oraz podmioty gospodarcze świadczące usługi na terenie cmentarzy zobowiązane są do stosowania się do niniejszego regulaminu oraz zaleceń i informacji zarządcy umieszczanych na tablicach informacyjnych zlokalizowanych na cmentarzach.

§ 5

1. Zagospodarowanie cmentarza odbywa się na podstawie planu zagospodarowania terenu uwzględniającego min. miejsca grzebalne, zieleń o charakterze izolacyjnym i dekoracyjnym, drogi i ciągi piesze lub pieszojezdne, miejsca przeznaczone do gromadzenia odpadów, punkty czerpalne wody.
2. Usytuowanie grobów musi być zgodne z planem zagospodarowania cmentarza, a wymiary grobów i odstępów pomiędzy nimi zgodne z obowiązującymi przepisami.
3. Przy grobach murowanych i nagrobkach dopuszcza się wykonanie podmurówki dla warstwy sanitarnej ziemi do wysokości maksymalnie 0,3 m od poziomu gruntu. W uzasadnionych przypadkach (np. konfiguracja terenu) wysokość podmurówki może być wyższa, jednak nie może przekroczyć 0,5 m.
4. Groby o wartości historycznej, archeologicznej lub artystycznej podlegają ochronie

przewidzianej w ustawie oraz w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.).

5. W przypadku grobu stanowiącego pamiątkę historyczną obowiązuje bezwzględny zakaz użycia grobu do ponownego chowania.
6. Zasady funkcjonowania cmentarzy komunalnych, prowadzenie ksiąg cmentarnych oraz realizacji prawa do pochowania regulują przepisy ustawy oraz przepisy wykonawcze do przywołanej ustawy.

§ 6

1. Cmentarze utrzymywane są jako teren zieleni o założeniu parkowym z podziałem na kwatery i drogi dojazdowe (dojścia).
2. Zieleń na cmentarzu (drzewa, krzewy, trawniki i kwiaty) podlega ochronie przed zniszczeniem.
3. Groby i inne miejsca pochówku winny być oznaczone tabliczką nagrobną z podaniem imienia i nazwiska oraz daty zgonu zmarłego.
4. Na cmentarzach komunalnych urządza się:
 - 1) groby ziemne pojedyncze lub pogłębione (w pionie),
 - 2) ziemne podwójne (w poziomie),
 - 3) groby ziemne zbudowane nagrobkiem pojedyncze i podwójne,
 - 4) groby ziemne dziecięce i zabudowane nagrobkiem,
 - 1) groby murowane,
 - 2) groby urnowe ziemne,
 - 3) groby urnowe murowane
 - 1) kolumbarium w formie ściany urnowej,

Rozdział III

Szczegółowe zasady korzystania z cmentarzy komunalnych

§ 7

1. Wjazd na teren cmentarza dozwolony jest dla pojazdów: związanych z funkcjonowaniem cmentarza i z przeprowadzaniem pogrzebu, policji, pogotowia ratunkowego, prokuratury, straży pożarnej, inspekcji sanitarnej, kierowanych przez osobę o obniżonej sprawności ruchowej lub kierowanych przez osobę przewożącą osobę o obniżonej sprawności ruchowej.
2. Bramy wjazdowe otwierane są przez gospodarza po uprzednim zgłoszeniu i uzgodnieniu z zarządcą.
3. Wyjazd z terenu cmentarza musi nastąpić najpóźniej na 30 minut przed zamknięciem.
4. Osoby wjeżdżające na cmentarz obowiązują zachowanie szczególnej ostrożności oraz zastosowanie się do przyjętej przez zarządcę cmentarza organizacji ruchu.
5. Furtki w bramach otwarte są całodobowo.

§ 8

1. Sadzenie drzew i krzewów może być dokonywane tylko po uzyskaniu pisemnej zgody od zarządcy.
2. Samowolne nasadzenia będą likwidowane bez uprzedzenia i prawa do odszkodowania na koszt dysponenta grobu.

§ 9

1. Woda ze studni kopanych zlokalizowanych na terenie cmentarza nie nadaje się do spożycia

i może być używana jedynie do podlewania roślin i do innych celów gospodarczych.

§ 10

1. Podczas trwania ceremonii pogrzebowych obowiązuje zakaz prowadzenia wszelkich prac w sąsiedztwie odbywającego się pogrzebu.

§ 11

1. Gmina , zarządca oraz gospodarz nie odpowiadają za szkody na grobach i kolumbariach powstałe na skutek klęsk żywiołowych, działania czynników atmosferycznych, kradzieży, ataków wandalizmu oraz za rzeczy pozostawione bez nadzoru.
2. Ubezpieczenie grobów od kradzieży, dewastacji, uszkodzeń spowodowanych przez osoby trzecie oraz czynniki atmosferyczne (w tym za zniszczenia powstałe na skutek złamania gałęzi, drzew lub powalenie się drzewa na miejsce pochówku) należy do dysponenta grobu.
3. Osoby dotknięte czynami przestępczymi, kradzieży lub ataków wandalizmu zobowiązane są do zgłaszania tych zdarzeń zarządcy i Policji.

Rozdział IV

Zasady utrzymania porządku i czystości

§ 12

1. Porządkowanie i pielęgnacja grobów należy do osób uprawnionych do pochowania zwłok, określonych w art. 10 ustawy.
2. Osoby posiadające na cmentarzu prawa do grobów i miejsc rezerwowych oraz osoby przebywające na terenie cmentarza są zobowiązane:
 - 1) utrzymywać groby i miejsca rezerwowe wraz z najbliższym otoczeniem w czystości i estetyce,
 - 2) oznakować miejsca rezerwowe zarówno zabudowane jak i niezabudowane w sposób ustalony przez zarządcę lub gospodarza na zasadach z nim uzgodnionych,
 - 3) uzgodnić wszelkie prace o charakterze budowlanym z zarządcą,
 - 4) osoby odwiedzające cmentarze winny informować zarządcę lub gospodarza o wszelkich zauważonych uszkodzeniach, zniszczeniach oraz zachowaniach niezgodnych z regulaminem.

§ 13

1. Śmieci, przekwitłe kwiaty, uschnięte wieńce, kwiaty oraz inne zbędne elementy związane z dekoracją mogił, należy składać do przeznaczonych na ten cel pojemników,
2. Zabrania się składania w tych pojemnikach resztek materiałów i odpadów po robotach kamieniarsko-budowlanych.

§ 14

Ustawianie i kształtowanie elementów architektonicznych (nagrobki, płyty itp.) może nastąpić po uzyskaniu zgody zarządcy i wniesieniu obowiązującej opłaty.

§ 15

Na terenie cmentarzy bezwzględnie zakazuje się:

- 1) zakłócania ciszy i porządku,

- 2) spożywania alkoholu i przebywania w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środków odurzających,
- 3) palenia wyrobów tytoniowych,
- 4) żebractwa,
- 5) przebywania dzieci w wieku do lat 7 bez opieki dorosłych,
- 6) jazdy pojazdami jednośladowymi i innym sprzętem sportowo – rekreacyjnym,
- 7) dewastowania pomników i grobów oraz niszczenia innych urządzeń infrastruktury cmentarza,
- 8) ustawiania nagrobków i montażu płyt nagrobkowych przekraczających granice powierzchni grobu,
- 9) niszczenia zieleni,
- 10) wprowadzania zwierząt za wyjątkiem psa przewodnika,
- 11) zaśmiecania i zanieczyszczania terenu, wysypywania odpadów poza miejscami wyznaczonymi,
- 12) samowolnego zagospodarowywania wolnych miejsc, sadzenia roślin w przejściach między grobami,
- 13) usuwania drzew i krzewów, zbierania wszelkiego rodzaju roślin.
- 14) umieszczania elementów i symboli wyznaniowych poza grobami, pomnikami, tablicami i płytami nagrobkowymi,
- 15) pozostawiania elementów zdemontowanych pomników, nagrobków i innych materiałów budowlanych oraz ziemi, wykorzystywanych przy pracach kamieniarskich lub budowlanych,
- 16) niszczenia lub samowolnego przemieszczania urządzeń cmentarnych, nagrobków, niszczenia elementów wystroju i malowania murów,
- 17) prowadzenia działalności handlowej.

§ 16

Na terenie cmentarza zakazuje się bez zezwolenia zarządcy:

- 1) wykonywania prac kamieniarskich, budowlanych,
- 2) przeprowadzenie ceremonii pogrzebowych i ekshumacji,
- 3) ustawiania ławek i płotów,
- 4) umieszczania reklam i ogłoszeń,
- 5) wjazdu i poruszania się po alejkach cmentarza wszelkimi pojazdami mechanicznymi lub konnymi.

Rozdział V

Obowiązki zarządcy cmentarza - prowadzenie spraw formalno - organizacyjnych

§ 17

1. Załatwianie spraw formalno – organizacyjnych niezbędnych do pochówku jak też innych spraw związanych z działalnością cmentarza odbywa się w budynku Urzędu Gminy w dniach i godzinach urzędowania.
2. W sytuacjach szczególnych załatwianie spraw, o których mowa w ust. 1 odbywa się w terminach uzgodnionych z zarządcą.

§ 18

1. Zarządca prowadzi księgę osób pochowanych w układzie rocznikowym, zawierającą dane osób, których zwłoki zostały pochowane zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym

- zakresie.
2. Zarządca przechowuje i uaktualnia dokumentację grobów.
 3. Dysponent grobu przekazując swoje dane zarządcy, wyraża jednocześnie zgodę na ich gromadzenie i przetwarzanie w niezbędnym zakresie, a osobie której dane znajdują się w zbiorze danych zarządcy, na każde żądanie przysługuje prawo do wglądu i uaktualniania swoich danych zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych.
 4. Zarządca przechowuje przez co najmniej 30 lat karty zgonu, na podstawie których dokonano pochowania zwłok.
 5. Zarządca zobowiązany jest udzielać niezbędnych informacji o położeniu mogiły ziemnej, nagrobka czy grobu murowanego.
 6. Zarządca nie ma obowiązku powiadamiania dysponentów grobu o terminie wygaśnięcia opłaty za grób.
 7. Do zarządcy nie należy rozstrzyganie sporu, kto powinien być pochowany w danym grobie.

§ 19

Ekshumacja zwłok i szczątków może być dokonana wyłącznie na podstawie obowiązujących przepisów.

Rozdział VI

Zasady dysponowania prawem do miejsca pod pochówek

§ 20

1. Prawo pochowania zwłok ludzkich mają osoby i instytucje określone w art.10 ust.1 ustawy.
2. Osoby te mogą wykonywać swoje uprawnienia we wskazanej w art. 10
3. Prawo pochowania zwłok przysługuje również osobom, które do tego dobrowolnie się zobowiązują.
4. Dysponentem miejsca grzebalnego jest osoba, która to prawo wykupiła na terenie cmentarzy komunalnych.
5. Troska o przedłużenie opłaty za grób należy do dysponenta grobu.
6. Z zastrzeżeniem ust.7 dysponentem nowo wybudowanego grobu murowanego przeznaczonego do pochowania więcej niż jednej osoby jest osoba, która poniosła nakłady na jego wybudowanie i uiściła należną opłatę za miejsce.
7. Z chwilą pochowania do grobu wymienionego w ust.6 o dysponowaniu pozostałymi miejscami w tym grobie decydują osoby wymienione w ust. 1 z uwzględnieniem reguł i kolejności zawartych w ust. 2.
8. Dysponent grobu może wyrazić zgodę na pochowanie w tym grobie osoby nie będącej członkiem rodziny. Zgoda musi być potwierdzona na piśmie z notarialnym poświadczeniem podpisu.
9. Osoba podejmująca czynności w zakresie dysponowania grobem winna udokumentować swoje prawo do tego poprzez złożenie niezbędnych dokumentów i oświadczeń.
10. Wszelkie konsekwencje prawne związane ze złożeniem przez dysponenta nieprawdziwych lub niekompletnych dokumentów oraz decyzjami dysponenta naruszającymi dobra osobiste innych osób ponosi dysponent.

§ 21

1. Prolongata opłaty miejsca rezerwowego musi nastąpić najpóźniej w terminie do 6 m-cy od dnia wygaśnięcia.
2. Po terminie wyznaczonym w ust. 2 miejsce rezerwowe przechodzi na własność Gminy bez

prawa do roszczeń odszkodowawczych.

§ 22

1. Miejsca rezerwowe, miejsca pod groby ziemne i murowane oraz miejsca w niszach w kolumbarium nie mogą być przedmiotem jakiegokolwiek obrotu.
2. Zmiana dysponenta miejsca, o których mowa w ust. 1 może nastąpić wyłącznie na podstawie pisemnej zgody Wójta.
3. Zarządca odnotowuje zmianę w księgach cmentarnych.

Rozdział VII

Zasady procedury likwidacji grobu

§ 23

1. W przypadku nie przedłużenia opłaty za groby na następne 20 lat przez zainteresowane osoby bądź instytucje, groby mogą być likwidowane i ponownie wykorzystywane do chowania zmarłych.
2. Likwidacja poprzedzona jest informacją umieszczoną na grobie i na tablicy ogłoszeń co najmniej 6 miesięcy przed terminem likwidacji.
3. Dysponent grobu przeznaczonego do likwidacji może opłacić zaległe należności, natomiast w przypadku rezygnacji z powyższego uprawnienia, zobowiązany jest do usunięcia wszelkich elementów budowlanych nagrobka.
4. Jeżeli nie zostaną one usunięte w ciągu 12 miesięcy od daty zamieszczenia informacji o przeznaczeniu grobu do likwidacji, zostaną usunięte przez Zarządcę.

§ 24

1. Likwidacja grobów nie opłaconych prowadzona jest sukcesywnie.
2. W pierwszej kolejności likwidowane są groby ziemne.

§ 25

1. W ramach postępowania likwidacyjnego grobu zarządca zobowiązany jest:
 - 1) dokonać wizji grobu na terenie cmentarza,
 - 2) sporządzić materiał fotograficzny,
2. Z czynności związanych z likwidacją grobu – komisja powołana przez Wójta sporządza protokół.

Rozdział VIII

Zasady świadczenia usług na cmentarzach

§ 26

1. Usługi związane z chowaniem zmarłych na cmentarzach komunalnych mogą wykonywać wszystkie uprawnione podmioty (posiadające aktualny wpis do ewidencji działalności gospodarczej, wpis KRS), ubezpieczone od odpowiedzialności cywilnej.
2. Wykonawcy mają obowiązek okazania zarządcy aktualnych dokumentów rejestrowych, polisy OC, o których mowa w pkt. 1 oraz złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na

prorowadzenie prac (alternatywnie wnioszek składa dysponent grobu) według wzoru określonego przez zarządcę.

3. Usługi remontowo-budowlane mogą być wykonywane na cmentarzach komunalnych w dni robocze w godz. od 7.00 do 15.00, po uzyskaniu od Zarządcy pisemnego zezwolenia na wykonywanie prac lub czasie i terminie ustalonym z gospodarzem.
4. Zarządca ma obowiązek ustalenia czy osoba zlecająca roboty jest uprawnionym dysponentem miejsca grzebalnego lub grobu.
5. Zarządca ma prawo do kontroli dokumentu potwierdzającego prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług.
6. Zarządca nie ponosi odpowiedzialności cywilnoprawnej z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez wykonawcę usług, ani za pracowników innych firm prowadzących roboty na cmentarzu.

§ 27

1. Zarządca i gospodarz mają prawo do kontroli robót w trakcie ich realizacji i po ich zakończeniu.
2. Zarządca i gospodarz upoważnieni są do kontroli pojazdów i osób wykonujących prace na terenie cmentarza oraz przywożonych i przenoszonych materiałów i sprzętu, celem identyfikacji wywożonych lub wywożonych z terenu cmentarza ruchomości.
3. Zarządca lub gospodarz mają prawo przerwać prowadzone prace, jeżeli stwierdzą naruszenie obowiązków i zakazów oraz innych regulacji porządkowych obowiązujących na cmentarzach.
4. Zarządca w szczególnie uzasadnionych przypadkach może zezwolić na prowadzenie prac w terminie uzgodnionym tj. w dni wolne od pracy po uiszczeniu stosownej opłaty.
5. Wykonywanie prac nie może zakłócać spokoju i powagi miejsca oraz kolidować z trwającymi ceremoniami pogrzebowymi
6. Wykonawca usług na żądanie zarządcy lub gospodarza obowiązany jest okazać zezwolenie na wykonanie robót.

§ 28

1. Zezwolenie na wykonanie prac ziemnych, kamieniarskich lub budowlanych wydawane jest dysponentowi lub podmiotowi gospodarczemu na podstawie udzielonego przez dysponenta grobu pełnomocnictwa lub umowy.
2. Zezwolenie na wykonanie prac ziemnych, kamieniarskich i budowlanych wydaje się na określony grób.
3. W przypadku wykonywania prac jednocześnie przy kilku grobach, wymagane jest uzyskanie odrębnego zezwolenia na każdy z nich.
4. Zarządca wydając zezwolenie bierze pod uwagę terminarz ceremonii na danym cmentarzu, roboty innych wykonawców.
5. W przypadku gdy w sąsiedztwie robót odbywa się pogrzeb wykonawca zobowiązany jest do przerywania prac na czas trwania ceremonii.

§ 29

1. Zezwolenie wydaje się wyłącznie na roboty na grobach, za które uregulowane są obowiązujące opłaty.
2. Podstawą wydania zezwolenia na remont grobu murowanego, w którym trumny między sobą nie są przedzielone, w szczególności gdy w czasie remontu następuje otwarcie grobu, jest otrzymanie zgody Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na ekshumację oraz wykonanie przez wykonawcę usługi przedzielenia znajdujących się tam trumien warstwą ziemi grubości co najmniej 0,3 m albo murem lub betonem zbrojnym o grubości co najmniej niż 0,06m.

§ 30

1. Wykonawcy prac na terenie cmentarza zobowiązani są:
 - 1) zgłosić gospodarzowi przystąpienie do prac i ich zakończenie, wywiązanie się z powyższego jest warunkiem ponownego otrzymania zezwolenia na wykonywanie prac na terenie cmentarza,
 - 2) nie narażać infrastruktury cmentarza oraz innych grobów na uszkodzenie lub zniszczenie, dbać o urządzenia cmentarne, z których korzystają,
 - 3) doprowadzić teren przyległy do stanu pierwotnego i naprawić wszelkie szkody powstałe w wyniku wykonywanych prac,
 - 4) nie wykraczać poza granice miejsca grzebalnego, przysługującego jego dysponentowi,
 - 5) składować materiały sypkie wyłącznie na wyłożonych foliach budowlanych (plandekach),
 - 6) przygotowywać zaprawy murarskie w specjalnych pojemnikach (kastrach) lub urządzeniach do tego przeznaczonych,
 - 7) prowadzić prace zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego, z zachowaniem szczególnych wymagań wynikających z przepisów sanitarnych i bhp,
 - 8) zgłaszać zauważone uszkodzenia w sąsiedztwie terenu robót zarządcy lub gospodarzowi przed przystąpieniem do robót.
2. Wykonawcom prac na terenie cmentarza zabrania się:
 - 1) zastawiania dróg i przejść pojazdami, pojemnikami, materiałami budowlanymi i sprzętem oraz pozostawiania nieuporządkowanego terenu, przygotowania, mieszania i składowania zaprawy betonowej bezpośrednio na alejkach cmentarnych,
 - 2) wrzucania gruzu i odpadów po robotach kamieniarko – budowlanych do koszy i pojemników rozstawionych na cmentarzach. Pozostały po remoncie lub rozbiórce gruz z grobu jest odpadem i zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185 poz. 1243 z późn. zm.) wykonawca ma obowiązek wywieźć go z terenu cmentarza i zapewnić odzysk lub przekazać do składowania.

§ 31

1. Roboty budowlane na cmentarzach komunalnych to w szczególności:
 - 1) budowa i remont grobu murowanego,
 - 2) ustawianie nagrobków na mogiłach ziemnych,
 - 3) remonty nagrobków,
 - 4) remonty nawierzchni,
 - 5) wykonywanie wylewki wokół grobu.
2. Roboty budowlane mogą być prowadzone po uprzednim ich zgłoszeniu zarządcy lub gospodarzowi oraz przekazaniu wykonawcy terenu przez zarządcę lub gospodarza i wytyczeniu miejsca pod budowę.
3. Zakres robót nie może wykraczać poza granice miejsca grzebalnego.
4. Zakończenie robót wymaga zgłoszenia zarządcy lub gospodarzowi celem ich odbioru.

§ 32

1. Wykonawcy zobowiązani są do użycia sprzętu dostosowanego do parametrów użytkowych cmentarza (mini pojazdy o odpowiedniej masie, gabarytach i właściwościach skrętnych, minikoparki o odpowiedniej masie, urządzenia zasilane elektrycznie, skrzynia do odkładania

- urobku).
2. Wykonawca może składować materiały niezbędne do prac budowlanych w miejscu wskazanym przez Zarządcę lub gospodarza.
 3. Pojazd Wykonawcy prac nie może poruszać się po terenie cmentarza poza kwaterą, na której wykonuje on usługę.

§ 33

1. Wykonawcy ponoszą pełną odpowiedzialność także materialną za szkody powstałe na skutek ich działań i zobowiązani są do pokrycia kosztów naprawy powstałej szkody.
2. Wykonawców obowiązuje szczególny szacunek dla cmentarza, grobów, zwłok i szczątków zwłok.

§ 34

Gmina i zarządca nie ponoszą odpowiedzialności z tytułu jakości, kosztów, terminów wykonania robót i innych parametrów robót, które winny być przedmiotem umowy między dysponentem zlecającym roboty a wykonawcą.

Rozdział IX

Zasady ustawiania nagrobków, budowy grobów murowanych i zagospodarowania otoczenia grobów

§ 35

1. Zagospodarowanie otoczenia grobów poprzez utwardzenie z materiałów nieoszlifowanych typu chodnikowego (płytki, kostki itp.) na podsypce piaskowo – cementowej lub wyłożenie materiałem sypkim (grys, żwir, tłuczeń kamienny) wymaga zgody zarządcy lub gospodarza
 - 1) utwardzenie należy dostosować do grobu sąsiedniego, tak aby nie stwarzało niebezpieczeństwa dla zdrowia lub życia odwiedzających cmentarz,
 - 2) utwardzanie gruntu wokoło grobów należy wykonać w sposób umożliwiający spływ wód opadowych,
2. Zarządca w terminie do 7 dni na piśmie, określa warunki techniczne na jakich można dokonać utwardzenia.
3. Poprzez utwardzenie nie nabywa się prawa do utwardzonego terenu.

§ 36

1. Wszystkie warunki określające zasady budowy nagrobków oraz grobów murowanych określone są w umowie, którą dysponent grobu zobowiązany jest zawrzeć z zarządcą przed przystąpieniem do budowy.
2. Wymiary grobów określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz. U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284).
3. Pomiędzy grobami powinno być zapewnione przejście o szerokości co najmniej 0,5 m

§ 37

1. W przypadku samowolnego zamontowania jakichkolwiek urządzeń i przedmiotów (np. ławek, płotków itp.) zarządca ma prawo domagać się ich demontażu w ustalonym terminie na koszt dysponenta.

2. Zdemontowane elementy zdeponowane przez zarządcę mogą być odebrane przez osobę, która udokumentuje swoje prawo do rzeczy oraz uiści należność celem pokrycia kosztu demontażu.
3. Zarządca przechowuje zdemontowane elementy przez okres 6-ciu miesięcy od dnia demontażu. Po tym okresie przedmioty nieodebrane uważać się będzie za porzucone w zamiarze wyzbycia się własności.

Rozdział X

Postanowienia końcowe

§ 38

1. Naruszenie postanowień niniejszego regulaminu zagrożone jest karą grzywny wymierzoną w trybie i na zasadach określonych w prawie o wykroczeniach.

§ 39

W sprawach nie uregulowanych niniejszym regulaminem mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych.